

Тема:

*«Фатих Әмирхан хикәяләрендә
кабатланган тема»*

3 дәрес

әсәрләр:

“Нәжсип”

“Корбан”

“Ул үксез бала шул!” хикәяләре

Максат:

- **дидактик** - Ф.Әмирхан хикәяләрендәге кабатланган тема-кешененң үсүе, үзгәрүе темасының төрле яктан ачылуын аңларга ярдәм итү;
- **үстерелешле** -гомумиләштерү, охшаш күренешләр арасындагы бәйләнешне табу алымнарын формалаштыру;
- **тәрбияви-төркемнәрдә** ярдәмләшеп эшләү күнекмәләрен камилләштерү.

Дәрес тибы:

Уку мәсьәләсен чишү

Ориентлашу, мотивлаштыру этабы.

1. Белемнэрне тигезлэү:

- а) Үткән дәреснең УМ нинди иде?
- б) Ярым ижади һәм ижади өй эшләрэн тыңлау.

2. УМ кую ситуациясе.

- а) “Нәжип”, “Корбан”, “Ул үксез бала шул!” хикәяләрәннән кечкенә-кечкенә өзекләр уку,
- б) һәрберсенен сюжет һәм темасын кабат искә төшерү.
- в) әсәрләр арасындагы охшашлык, бәйләнешне ачыклау.

II. Уку мәсьәләсен адымлап чишү этабы. **инче бирем (“Нәжип”)**

Хикәяләрнең:

- ✓ сюжетын искә төшерү,
- ✓ темасын билгеләгеләү,
- ✓ метафораларны табу.

Көтөлгөн жавап:

Әсәр	Метафора	Тема
“Нәжіп”	Уен: 1)урыннан кузгалмаган тарантас 2)йөзеп киткән көймә	Нәжіпнең үзгәрүе: мактанчык, ялган бер дөньяда яшәргә теләгән Нәжіп үзен жиңә.

2нче бирем (“Ул үксез бала шул!”)

Көтөлгөн жавап:

Әсәр	Метафора	Тема
“Ул үксез бала шул!”	Читек: 1)читек биек итеп күрсәтә 2)читек аркасында йөгөрүдә артта кала	Нуриның иптәшләренең үзгәрүе: малайлар читек, бәйрәм күлмәкләре киеп, ятим Нурины мыскыллылар, ләкин хаталарын аңлылар, үкенәләр.

3 нче бирем (“Корбан”)

Көтелгән жавап:

Әсәр	Метафора	Тема
“Корбан”	Корбан: 1)бәйрәм 2)корбан чалу, ягъни бәрәнне сую.	Малайның үзгәрмәве: ул үзенә бер дөнья уйлап таба һәм шул дөньяның корбаны була, чынбарлыкны аңларга теләми.

4 нче бирем. 3 хикэяне таблицага карап гомумилэштереgez. Алар арасында охшашлыклар бармы?

Көтелгэн жавап:

- һәрберсендә метафора бар,
- темалары охшаш – малайларның эчке кичерешләре.

III. Рефлексия.

- Дәреснең УМ нинди иде?

Көтелгән жавап:

- “Нәжип”, “Ул үкбез бала шул!”, “Корбан” хикәяләре арасындагы охшашлык, бәйләнеш бармы- юкмы икәнлеген ачыкларга иде.

- Аны ничек чиштек?

Көтелгән жавап:

- Хикәяләрнең сюжетын искә төшердек, метафораларны таптык, темаларны билгеләдек, җавапларны таблицаларга тутырып, нәтижә ясадык.

ГОМУМИЛЭШТЕРЕП БИЛГЕ КУЮ

- а) терэк конспекттан, (тактадан, эш дэфтэрлэрэннэн) файдаланып сөйлөп бирэ алса - «3»;
- б) терэк конспекттан файдаланмыйча сөйли алса - «4»;
- в) терэк конспекттан файдаланмыйча, сүзсез (в уме) үз-үзенэ сөйли алса - «5».

Өйгә эш

1. Ф.Әмирханның “Хәят” повестеның 1-7 бүлекләрен укырга, эчтәлеген сөйләргә(мәжбүри).
2. Укылган өлештән төп каршылыкны табарга. Ул нидә?
(Хәятнең күңелендә туган мэхәббәт хисе һәм аның бер хискә каршы көрәше турында язалар - яртылаш ижади эш).
3. Хәятнең портретын рәсемгә төшереп карарга (ижади эш).

- **Танып-белү эшчәнлегенең методы:**
  - аңлатмалы-күрсәтмәле;
  - репродуктив;
  - өлешчә эзләнүле;
  - проблемалы ситуация тудыру;
  - өлешчә тикшерүле.
- **Формасы** – төркемнәрдә;
- **Танып белү эшчәнлегенә сыйфатын контрольдә тоту һәм баяләү төре** – үзконтроль, үзбәя ;
- **Кулланылган чара** – дәреслек, такта, сүзлек, дәфтәр.

Башкардылар:

1. Казнина Ясима Гайнетдиновна
(МБОУ «Ново-Ашапская ООШ»,
Барда муниципаль районы, Пермь крае)
2. Кильдебаева Самига Самиковна
(МБОУ «Акбашевская ООШ»,
Барда муниципаль районы, Пермь крае)